

כותרת: המחזת מגילת אסתר – כפר מסריק תשע"ו

הכותב/ת: ביני תלמי, עיבד אליהו שחף

חלק ראשון- אחשוורוש, המן וושת

על הבמה המקושטת כמו חדר בארמון בדים וקישוטים: המלך והמן.
שיר: ויהי בימי אחשוורוש (יוטיוב)

_____ : וְיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֹרוֹשׁ: הוּא אֲחַשְׁוֹרוֹשׁ, הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוֹשׁ--שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמָאָה, מְדִינָה. בְּיָמִים, הָהֵם--כְּשֶׁכֶּת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוֹשׁ, עַל כֶּסֶף מַלְכוּתוֹ, אָשֶׁר, בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה. בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשׁ, לְמַלְכוֹ, עָשָׂה מִשְׁתָּה, לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו:
מלך: מה אתה אומר יידי המן,
מסיבה כזאת לא היתה פה מזמן,
ס'תכל תראה את כל הילדים, כולם מחופשים, כל כך נחמדים.
אם היה מקום רונדו עם איטה(בכל קיבוץ אפשר להוסיף את השם של מי שמביל את הרונדו)
היו רוקדים.

המן: באמת מסיבה עלא כיפאק אבל תסלח לי איפה אשתך ושתי?

מלך: אל תדאג חבר המן, היא בריצה תבוא לכאן.
גם אם היא קצת עסוקה, היא עדין יודעת שמלך זה מלך- ומלכה זו מלכה...
היא בטח מציקה לתופרת האומללה, לוקח לה שבועיים לבחור שמלה.
בוא נתקשר נאיץ בה קצת, אי אפשר שכל העניינים יחכו בגללה.
(אופציה לשיר או ריקוד עם טלפון)

ושת נכנסת לבושה זרוק אבל עם כתר:

שלום לך חשוורושי היקר, מעניין איך אתה עוד זוכר את המספר.
איזה סכנה אורבת למשטר שאתה מתקשר אלי ועוד בעצמך?
מה בכלל כל כך חשוב, מה בכלל כל כך דחוף?
כבר אמרתי לך שהמלך של כל פרס ומדי, לא יכול להסתדר חמש דקות בלעדי.

מלך: סלחי לי ושת היקרה, קראתי לך כי התגעגעתי נורא.
וגם רציתי שכולם יראו כמה את נהדרת בבגדי מלכותך וכמה יפה הגברת.

ושת: חשוורושי, שוב אתה עושה את אותה טעות –
התפקיד שלי בארמון זה שלא תעשה פעמיים את אותה שטות.
אני לא קולב הבגדים שלך, תוציא את זה מן הראש –
חוץ מזה שאין לי בכלל מה ללבוש.

מלך: מז'תומרת, רק אתמול קניתי לך שמלה השמורה למלכות.
ושת: (תנועת ביטול)

מלך: ומה עם הנעליים שקנינו, עם האבזמים והמסמרים?

וּשְׁתִּי: (תנועת ביטול)

מלך: תראי ושתי, זה לא מקובל שמלכה הולכת יחפה, אולי בכל זאת תלבשי משהו, לפחות הערב, שיראו כולם עד כמה את יפה. תעשי קצת מאמץ, אפילו רק למראית עין, אפילו רק בינתיים, **(לוחש לושתי)** המן חושב שאת פה בארמון זאת שלובשת מכנסיים.

וּשְׁתִּי: הערב? הערב? איזה מין קשקוש. אני תיכף נוסעת, יש לי ועידת נשים בארץ כוש **(יוצאת בסערה)**.

המן: תסלח לי המלך. אני לא רוצה לסכסך וגם לא לסבך – אבל ככה מלך לא מולך!

מלך: נכון ממש בזיון ועוד לפני כל ההמון – אני מעיף אותה מהארמון.

_____ : **אם-על-המלך טוב, יצא דבר-מלכות מלפניו, ויפתב בְּדַתִּי פָּרַס-וּמְדִי, וְלֹא יַעֲבֹר: אֲשֶׁר לֹא-תָבֹא וְשִׁתִּי, לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ, וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ, לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה. וְיִיטֵב, הַדָּבָר, בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַשָּׂרִים; וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ, כְּדָבָר מִמּוֹכֵן. וַיִּשְׁלַח סָפְרִים, אֶל-כָּל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ--אֶל-מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ, וְאֶל-עַם וְעַם כְּלִשׁוֹנוֹ:**

המלך להמן: שמע המן זה עסק ביש, מאז שסילקנו את ושתי, אני מסתובב בארמון כמו עכביש. אני חוזר הביתה מן המשרד, ואין לי אף אחד ואני כל כך לבד (קצת בוכה). היה לי ארמון נקי וממורק, עכשיו תראה איזה ברדק. היה מה לאכול בערב, ועכשיו בקושי מרק (בוכה עוד קצת). לא טוב היות המלך סתם לבדו, הוא לא יכול בלי אשה לצידו. צריך לחשוב על פתרון לפני שהמלך נכנס לשברון. צריך כאן פתרון נוצץ, לפני שהמלך מתפוצץ.

_____ : **יֹאמְרוּ נַעֲרֵי-הַמֶּלֶךְ, מִשְׁרָתוֹ: יִבְקֶשׁוּ לַמֶּלֶךְ נַעֲרוֹת טוֹבוֹת מְרָאָה. ג וַיִּפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים, בְּכָל-מְדִינֹת מַלְכוּתוֹ, וַיִּקְבְּצוּ אֶת-כָּל-נַעֲרָה-טוֹבַת מְרָאָה אֶל-שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וְהַנַּעֲרָה, אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ--תִּמְלֶךְ, תַּחַת וְשִׁתִּי; וְיִיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיַּעַשׂ כֵּן.**

חלק שני- אסתר, מרדכי, 5 מתעניינות בכתר

_____ : **איש יהודי, הֵה בְּשׁוֹשֵׁן הַבְּיָרָה; וְשָׂמוּ מְרַדְכִי, בֶן יֵאִיר בֶּן-שִׁמְעִי בֶן-קִישׁ--אִישׁ יְמִינִי** :

אוי מרדכי מרדכי, איזה איש טוב הוא היה, בחיי.
 וגם היה לו דוד והדוד נחמד מאד, עד שהדוד הזה מת ולא היה לו עוד דוד.
 ולדוד היתה ילדה, מה זה יפה, מה זה נחמדה,
 מה זה נשארה פתאום לבדה, בודדה, גלמודה.
 רק מרדכי הטוב ראה אותה שנשארה בלי אם ובלי אב, ומיד לקח אותה אליו.

(אסתר עם צמות לועסת מסטיק, משחקת בכדור, או קופצת על חבל או משחקת בקלאס)

מרדכי לאסתר: אסתיקה שלי חמדת לבבי, בואי רגע אלי, אולי רגע תשבי (יושבת).
 בחיי תראי כמה גדולה את, כמה גבוהה את, כמה יפה את, רק להתבגר את עוד לא יודעת.
 אם היתה בשושן קבוצה, היינו כבר מזמן חוגגים לך בת מצווה.
 ואת מתרוצצת לך כאן כמו ילדה קטנה. יהודיה כשרה בגילך צריכה כבר חתן!

אסתר: אוי מורדי שלי היקר. נפלת על הראש? אני כבר אתבגר פעם אל תחשוש.
 אבל אתה אם לא תפסיק כל היום בפוליטיקה לבחוש,
 עוד תרצה שאתחתן עם הטיפש הזה.... אחשוורוש.

מרדכי: איזה רעיון גדול, איזה רעיון מרשים!
 בואי חמדתי נדבר עם הגי שומר הנשים.

_____ : **וַיְהִי, בְּהַשְׁמַע דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ, וּבְהַקְבֵץ נְעוּת רַבּוֹת אֶל-שׁוֹשֵׁן הַבְּיָרָה, אֶל-יַד הַגִּי; וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל-בֵּית הַמֶּלֶךְ, אֶל-יַד הַגִּי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים.**

_____ : אז נשים רבות מיהרו ובאו אל חצר המלך בבהלה, כל אחת יפה מרעותה,
 לכל אחת משאלה – להיות כמו בר רפאלי, להיות מלכה ולעלות לגדולה.

יפות יפות- ריקוד

_____ : אבל איך בוחרים אם צריכים רק אחת מכל ההמולה, איך קובעים מי תהיה המלכה ומי תישאר אומללה? החליטו לשאול כל אחת שאלה ומי שתדע לענות – המלך יהיה שלה.

עולות הבנות/ בנים מחופשים בתהלוכה- הקריין מראיין אותם

• **מי היתה אסתר?**
 הספרית של שמשון הגיבור שבגללה הוא לא הסתפר.

• **למה קוראים לויזתא ויזתא?**

אמא שלו היתה תמיד אומרת לו "אוי ויי זה אתה"

• **למה המן מאשים את היהודים בכל דבר?**

- כי הם אכלו אותו במדבר.
- **מה היה מספרם של עשרת בני המן?**
פעם ידעתי אבל שכחתי מזמן.
- **למה אוכלים אזני המן בפורים?**
כי לא היה להם מה לאכול ביום הכיפורים.
- **מה תעשי אם תהיי המלכה?**
אסתר: אני אעשה שלום בעולם, שיהיה הכי טוב לכווולם. ולמלך אייעץ את אחמדיניג'אד לתלות על העץ. (מחיאות כפיים מוקלטות)

(אסתר מקבלת סרט וכתר על הראש של מלכת היופי)

_____ : וככה נבחרה אסתר ברוב עם, ברוב כבוד ושמחה והלל. והשאר יסופר בתולדות ישראל.

חלק שלישי- המן, אחשוורוש, אסתר

_____ : אחר הדברים האלה, גדל המלך אחשוורוש את-המן בן-המדתא האגגי--וינשאהו; וישם, את-כסאו, מעל, כל-השרים אשר אתו. וכל-עבדי המלך אשר-בשער המלך, כרעים ומשתחוים להמן--כי-כן, צוה-לו המלך; ומרדכי--לא יכרע, ולא ישתחוה.

על הבמה המלך והמן.

המן (רותח מכעס, דופק ברגליים וממלמל): כלום לא שווה, כלום לא שווה.
 מלך: מה יש לך חבר המן? אתה מוכן להרגיע?
 לא ראיתי אותך כה כועס כבר מזמן, אם תמשיך ככה לאן תגיע?

המן ממשיך למלמל: כלום לא שווה, כלום לא שווה (הופך כסא).

מלך: אתה מוכן להפסיק לקלל, להפסיק למלמל, אתה מוכן להפסיק לקלקל! אתה אמנם המן אבל תפסיק להשתולל, תגיד כבר מה לא שווה לעזאזל!

המן: כלום לא שווה, מרדכי הנבזה, הוא לא משתחוה, איזה מין יהודי הוא זה? איך הוא מרשה לעצמו פשפש שכזה לא להשתחוות לי כשאני מצווה?

מלך: זה כל העניין, על זה צריך לבכות? תוציא אותו לחצר, נחבוט בו 40 מלקות ו 40 שנה הארץ תשקוט... לפחות.

המן: אתה לא מבין אחשוורוש יידי, זה לא רק הוא, זה כל היהודים. הם מתפללים כל היום ובשבת בכלל לא עובדים. למה נותנים להם לחיות פה לכל השדים!?

מלך: אתה יודע מה, בוא נטיל פור ונגמור את הספור (זורק קוביות). הנה אתה רואה יצא לי יג באדר, באמת תאריר נהדר. לך תודיע לכל המחוזות ולכל הכפרים בתאריר הזה אני רוצה לראות את כל היהודים על העצים... ואנחנו נשתה יין לכבוד פורים.

קריין: ונשלוח ספרים ביד הרצים, אל-כל-מדינות המלך--להשמיד להרג ולאבד את-כל-היהודים מנער ועד-זקן טף ונשים ביום אחד, בשלושה עשר לחדש שנים-עשר הוא-חדש אדר; הרצים יצאו דחופים, בדבר המלך, והדת נתנה, בשושן הבירה; והמלך והמן ישבו לשתות, והעיר שושן נבוכה.

חלק רביעי- אסתר, מרדכי, התך, המן, זרש, אחשוורוש

א ומרדכי, ידע את-כל-אשר נעשה, ויקרע מרדכי את-בגדיו, וילבש שק ואפר; ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה. ב ויבוא, עד לפני שער-המלך: כי ותבואנה נערות אסתר וסריסה, ויגידו לה, ותתחלחל המלכה, מאד; ותשלח בגדים להלביש את-מרדכי, על הבמה אסתר (לבושה בבגדי מלכה ומחזיקה חבילת בגדים) והתך. מרדכי עטוף בבד יוטה בצד.

אסתר: בוא הנה התך, למרות חסרונותיך אני סומכת עליך. בוא קח את הבגדים והביאם למרדכי ואמור לו כך: שמעתי שהכסף שלך נגמר ואתה מסתובב יחף ולבוש שקים בעיקר. לא נראה לי מכובד שדוד של מלכה יתלבש כמו איכר. אני שולחת לך בגדים ואנא עשה סוף לדבר.

התך הולך עם הבגדים למרדכי.

מרדכי: התך התך אמור לה כך. אל תשאלי מה קרה אל תשאלי איזו צרה, המלך שלך נפל על הראש והוציא צו לחסל את כל היהודים ואם אפשר – במהרה. אין ברירה את מוכרחה להגיש עזרה. לכי למלך ושכנעי אותו שיבטל את הגזירה. חוץ מזה אני מחזיר לך את הבגדים בחזרה.

אסתר לוקחת את הבגדים: התך התך אמור לו כך: גברים גברים אין על מי לסמוך זאת כבר למדתי.

ותאמר אסתר, להשיב אל-מרדכי. לך קנוס את-כל-היהודים הנמצאים בשושן, וצומו עלי ואל-תאכלו ואל-תשתו שלשת ימים לילה ויום--גם-אני ונערתי, אצום כן; ויבא אבוא אל-המלך, אשר לא-כדת, וכאשר אבדתי, אכדתי. ויעבר, מרדכי; ויעש, ככל אשר-צוה עליו אסתר.

ויאמר המלך לאסתר במשטה היין, מה-שאלתך וינתן לה; ומה-בקשתך עד-חצי המלכות, ותעש. ותען אסתר, ותאמר: שאלתי, ובקשתי. אם-מצאתי חן בעיני המלך, ואם-על-המלך טוב, לתת את-שאלתי, ולעשות את-בקשתי--יבוא המלך והמן, אל-המשטה אשר אעשה להם, ומחר אעשה, כדבר המלך. ויצא המן ביום ההוא, שמח וטוב לב; וכראות המן את-מרדכי בשער המלך, ולא-קם ולא-זע ממנו--וימלא המן על-מרדכי, חמה. ויתאפק המן, ויבוא אל-ביתו; וישלח ויבא את-אהביו, ואת-זרש אשתו על הבמה זרש יושבת ומדברת בטלפון.

זרש: הלו, בקשר לקרמיקה, מחר יביאו אותה? איזה צבע? שחור כמובן, לא... אפור... לא... שמנת... לא... לבן... לא... בכל זאת שחור. (מחייגת שוב) הלו דאו, מה עם המטבח? קבענו שמחר מרכיבים, אל תבריזו לי שוב. כן אני יודעת היה חג, איזה? חג פורים? כן אני מחכה מפורים של שנה שעברה.

נכנס המן עצבני: את שוב בענייני הבית בזמן שאני ממש חולה ולא אכלתי כזית.

זרש: תראו אותו ירוק כמו מלפפון, כבר אי אפשר לדבר פה בטלפון.

למה מה קרה? היה פה הקבלן, מחר בעזרת השם, ייצקו את התקרה.

המן: כל זה ממש לא שווה כשמרדכי היחידי שלי לא משתחוה.

נמאס לי ממנו הוא עושה אותי חולה.

זרש: מה הבעיה, אצלנו בנגריה נענים לכל פנייה, מחר יעמידו בחצרנו עץ תלייה. ועליו בגובה חמישים אמה יתלו את מרדכי ההולל, ובא לציון גואל. (מרימה את הטלפון): הלו דאו...
קריין: בְּלִילָה הַהוּא, נְדָדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ; וַיֹּאמֶר, לְהַבִּיא אֶת-סֵפֶר הַזְּכָרֹת דְּכָרֵי הַיָּמִים, וַיְהִי נִקְרָאִים, לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וַיִּמָּצָא כְּתוּב, אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי עַל-בְּגָתָנָא וְתַרְשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ-- מִשְׁמָרֵי, הַסֵּף: אֲשֶׁר בְּקִשׁוֹ לְשַׁלַּח יָד, בְּמֶלֶךְ אַחְשׁוּרוּשׁ. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ--מַה-נַּעֲשֶׂה יְקָר וַגְּדוּלָה לְמְרַדְּכִי, עַל-זֶה; וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ, מִשְׁרָתָיו, לֹא-נַעֲשֶׂה עִמּוֹ, דְּכָר מֶלֶךְ: שְׁלוֹם הַמֶּן, יוֹפִי שְׁאֵתָה כֵּאן, יֵשׁ לִי שְׁאֵלָה קְשָׁה בְּאִיזָה עֲנִיין.
המן: תשאל הוד מלכותו זה ידוע מזמן ששאלות קשות לאנשים אחרים הן שאלות קלות להמן.

מלך: מצויין, מצויין. מה היית מציע לתת לאיש שהמלך חפץ ביקרו?
המן (חושב לעצמו): איזה יום טוב איזה מזל הוא בטח ובטח מתכון אלי.
המן למלך: אם באמת המלך חפץ ביקרו, כדאי שיקח לו סוס מחצרו ואולי יתן לו את כתרו וכמה תכשיטים מאוצרו. חשוב שאיש חשוב יוביל אותו כך רכוב על סוס ברחובות העיר ובכיכרות וזה יהיה דברו - "ככה ייעשה לאיש שהמלך חפץ ביקרו".
מלך: ידעתי שאין חכם ממך המן, בחיי לך עשה זאת למרדכי!
המן (מתחלחל): מרדכי?... מרדכי?... מרדכי?... הבוגד הזה המנוול? מי צריך אותו בכלל? חתיכת צרה צרורה.

לים הייתי שולח אותו ושוכח לקחת סירה.
 מהדלת הייתי מעיף אותו החוצה בעודה סגורה.
 בבית הסוהר הייתי מושיב אותו ודואג שישלם גם ארנונה.
 מה קרה לך המלך, מה קרה?
מלך: כלום לא קרה לי כלום לא קרה, אתה הצעת עכשיו אין ברירה.
 כדאי שתתחיל לבצע פקודות במהרה.
המן: אוי לי! כל המגדלים שבניתי היו לחורבן. איך מלך שפן, נהייה לי דורבן.
מלך: יאללה המן תעשה טובה מחכים לך באורווה.

חלק שישי - כל הקריינים, אחשוורוש, אסתר, המן, חרבונה

קריין קורא פסוק א - "ויבוא המלך והמן לשתות עם אסתר המלכה".
 קריין: בספור הזה אפשר להשתאות, כמה זמן אנשים מבלים במשתאות שותים יין כאילו אין מחר ואוכלים את המחר כאילו אין שם מחרתיים. והעלילה שלנו מעט בעצלתיים מתקדמת עוד קצת בינתיים.
 קריין: תארו לכם את המלך והמן שותים אצל אסתר במרפסת, פתאום איזו רעה במלכה נכנסת והיא נופלת קורסת, צועקת, בוכה המומה - מסבירה שרוצים לחסל את עמה. המלך, כרגיל, לא יודע מה הדבר הנכון לעשותו וכיצד לנחם את אשתו. המן כרגיל חושב איך לנצל את המצב לטובתו.

קריין: בסוף בכל זאת חזרה למלך עשתנותו ושאל:
 אחשוורוש: "מי הוא הנבל הרשע שהעלה דבר כזה על דעתו?"
 ואסתר בוכיה עונה לו:
 אסתר: "זה המן הרשע שמרוב עמלקותו תכנן מעשה שכזה ברוב רשעותו".
 "אני במקומך הייתי בכלל תולה אותו!"

כזה ראה וחדש

מרכז הדרכה מקוון של "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

קריין: ואז משום מקום מופיעה הפתעה, מגיע חרבונה זכור לטוב שאיש לא יודע מה חיפש שם בכלל באותה השעה ובפיו הצעה:
חרבונה: " אתם יודעים כבר כמה ימים, ממש לא מזמן, דאו הכין בנגריה עץ תלייה והוא מוכן ומזומן לקלוט את המן. אתם יודעים שאין דרכי להתלוצץ, אולי אפשר למדוד אם גובהו של המן מתאים לגובה העץ.
לקח למלך לחשוב על כך לפחות שעתיים והמן בינתיים בכה, לבסוף אמר המלך אחשוורוש: בסדר אפשר לסיים המלאכה עפ"י הצעתך"
וכך עשו והעיר שושן כבר לא נבוכה.
ותשקוט הארץ 40 שנה וגם עשר דקות היה שקט בארמון המלוכה. והכי חשוב מה שכתוב: "וחמת המלך שכחה".

ריקוד סיום. תהלוכת המשתתפים. שירי פורים ברקע.